
Bijlage 3 Aandachtsoorten libellen en sprinkhanen

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlandse/Vlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten.

Vlaanderen:

Aandachtsoort	Status		
	HR	RL	Itz
Moerassprinkhaan			kwetsbaar

Bijlage 4 Aandachtsoorten dagvlinders

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlandse/Vlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten

Nederland:

aandachtssoort	Status		
	HR	RL	itz
koninginnepage ¹	-	GE	T
bruin blauwtje	-	KW	Tz
kleine parelmoer- vlinder ²	-	KW	Tz

¹ trekkende soort; heeft op dit moment waarschijnlijk geen duurzame populaties in Zeeland; in meeste deelgebieden slechts één enkele waarneming; alleen in Saeftinghe meer

Vlaanderen:

Aandachtsoort	Status		
	HR	RL	Itz
bruin blauwtje	-	kwetsbaar	
heivlinder	-	kwetsbaar	

Bijlage 5 Aandachtsoorten amfibieën en reptielen

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2/4 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlands/eVlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium (Welleman en Dekker, 2001; Hostens e.a., 1996; Maes e.a., 2003) én
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten.

Nederland:

aandachtsoort	status		
	HR	RL	itz
kamsalamander	B2/4	KW	Itz
rugstreeppad	B4	-	It
boomkikker	B4	BE	ITz

Vlaanderen:

Aandachtsoort	Status		
	HR	RL	Itz
kamsalamander	B2/4	zeldzaam	Be
rugstreeppad	B4	zeldzaam	Be

Bijlage 6 Aandachtsoorten vissen in binnendijkse delen van het studiegebied

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlandse/Vlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten

Nederland:

aandachtssoort	status		
	HR	RL	itz
paling	-	GE	-
kroeskarper	-	KW	Itz
vetje	-	KW	Tz
winde	-	GE	iT
kleine modderkruiper	B2	-	Iz

Vlaanderen:

Aandachtsoort	Status		
	H	RL	Itz
	R		
kleine modderkruiper	B2	zeldzaam	
rivierprik	B2	onvoldoende gekend	
bittervoorn	B2	onvoldoende gekend	
winde		onvoldoende gekend	
bot		zeldzaam	
vetje		onvoldoende gekend	

Bijlage 7 Aandachtsoorten vissen in het Schelde-estuarium (buitendijks)

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlandse/Vlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium (Welleman en Dekker, 2001; Hostens e.a., 1996; Maes e.a., 2003) én
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten.

Soort	voorkome n	vangst en	doelsoort	doelsoort in NDT 1.4/2.16	HR	itz	RL-NI	RI- VI
Bot	er	WS/ZS						ZE
Botervis	er	WS	x	va		tz	KW	
Brakwatergrondel	er	ZS						ZE
Glasgrondel	er	WS	x	va		iTZ	EB	
Groene zeedonderpad	er	WS	x	va		iz	TNB	
Kleine pieterman	er	WS	x	a		it	TNB	
Koornaarvis	er	WS/ZS	x	va		TZ	BE	ZE
Puitaal	er	WS/ZS	x	va		it	TNB	
Slakdolf	er	WS	x	va		it	TNB	
Vijfdradige meun	er	WS/ZS	x	a		it	TNB	
Vorskwab	er	ZS	x	va		iz	GE	
Zwarte grondel	er	WS	x	va		iz	GE	
Adderzeenaald	ma	WS	x	va		iTZ	BE	
Schol	mj	WS	x	va		I	TNB	
Tong	mj	WS/ZS	x	va		I	TNB	
Ansjovis	ms	WS	x	va		T	GE	
Diklipharder	ms	WS	x	a		iz	TNB	ZE
Dunlipharder	ms	ZS						ZE
Geep	ms	WS	x	va		iz	TNB	
3-doornige stekelbaars	tv	WS/ZS						TNB
Fint	tv	WS/ZS	x	a	B2	ITZ	VN	VV
Paling	tv	WS/ZS					GE	TNB
Rivierprik	tv	WS/ZS	x	a	B2	I	NB	ZE
Spiering	tv	WS/ZS	x	a		iz	TNB	ZE
Zeeforel	tv	ZS						VV
Zeeprik	tv	WS/ZS	x	a	B2	I	NB	VV
Alver	zw	ZS						TNB
Baars	zw	ZS						TNB
Bittervoorn	zw	ZS			B2	Itz	KW	OG
Blankvoorn	zw	ZS						TNB
Brasem	zw	ZS						TNB
Giebel	zw	ZS						TNB

Soort	voorkome n	vangst en	doelsoort	doelsoort in NDT 1.4/2.16	HR	itz	RL-NI	RI- VI
Karper	zw	ZS						TNB
Kroeskarper	zw	ZS				Itz	KW	OG
Pos	zw	ZS						TNB
Rietvoorn	zw	ZS						TNB
Rivierdonderpad	zw	ZS			B2	Iz	TNB	ZE
Snoek	zw	ZS						TNB
Snoekbaars	zw	ZS						TNB
Vetje	zw	ZS				Tz	KW	OG
Winde	zw	ZS				iT	GE	OG

- Voorkomen: er = soorten die hun hele cyclus in een estuarium kunnen volbrengen; mj = vissen die kust of estuaria gebruiken als kinderkamer; tv = trekvis; ma = mariene soorten die toevallig aanwezig zijn in het gebied; ms = soorten die alleen in bepaalde seizoenen aanwezig zijn; zw = zoetwatersoorten (Nijssen, 2001; Bal e.a., 2001; Maes e.a., 2003).
- Vangstgegevens: Westerschelde (WS): Demersal Fish Surveys (Welleman en Dekker, 2001); 3-meter kornet (Hostens e.a., 1996); Zeeschelde (ZS): gegevens fuikvangsten (Maes e.a., 2003)
- Doelsoort volgens Bal e.a. (2001).
- NDT 1.4 = nagenoeg natuurlijk estuarium; 2.16 = begeleid natuurlijk estuarium. v: het type wordt gebruikt voor de voortplanting (het stadium van ei, larve of onvolwassen dier); a: het type wordt gebruikt voor activiteiten van het volwassen dier (voedsel zoeken, slapen, schuilen e.d.); vetgedrukt zijn de soorten waarvoor het NDT van groot belang is.
- Nationale Rode Lijst categorieën Nederland (NI): VN = verdwenen uit Nederland (of plant zich in elk geval niet meer in NL voort); EB = ernstig bedreigd; BE = bedreigd; KW = kwetsbaar; GE = gevoelig. (Doel)soorten die niet op de Rode Lijst staan: TNB = thans niet bedreigd; OG = onvoldoende gegevens; NB = niet beschouwd.
- Nationale Rode Lijst categorieën Vlaanderen (VI): VV = verdwenen uit Vlaanderen (of plant zich in elk geval niet meer in VI voort); ZE = zeldzaam; OG = onvoldoende gekend (zeldzaam?); TNB = thans niet bedreigd.

Bijlage 8 Aandachtsoorten broedvogels studiegebied

Criteria voor selectie van aandachtsoorten broedvogels:

- de soort broedt nu in studiegebied
- voor NI en VI: soorten van Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn
- voor NI: soorten van de Rode Lijst (Lina & van Ommering, 1996; incl. soorten genoemd in bijlage 3 van dit rapport!) en doelsoorten volgens de itz-criteria van het nieuwe Handboek Natuurdoeltypen (Bal e.a., 2001), alleen waar dit de jaarcyclusfase '0' (broedtijd) betreft
- voor VI: soorten van de voorlopige Rode Lijst op www.instnat.be (vooral nog incl. categorieën 'a' en 'z')

De aandachtsoorten zijn dus voor Nederland en Vlaanderen (groten)deels identiek, deels afwijkend (vanwege verschillende in nationale Rode Lijsten): zie tabel.

soort	VR	Ned.+Vlaand.			alleen NI.		alleen VI
	(B1) (EU)	RL (NI)	itz ⁰ (NI)	RL (VI)	RL (NI)	itz ⁰ (NI)	RL (VI)
aalscholver	-	tnb	iz	kw	-	-	-
baardman	-	be	iTz	kw	-	-	-
blauwborst	•	tnb	lz	-/a?	-	-	-
boerenwaluw	-	ge	T	a	-	-	-
bontbekplevier	-	-	-	-	-	-	z
bruine kiekendief	•	tnb	lz	kw	-	-	-
buidelmees	-	-	-	-	-	-	z
dodaars	-	kw	itz	a	-	-	-
dwergstern	•	be	ITz	mub	-	-	-
gekraagde roodstaart	-	-	-	-	-	-	kw
geoorde fuut	-	ge	Z	kw	-	-	-
graspieper	-	-	-	-	-	-	a
graszanger	-	-	-	-	-	-	z
groe specht	-	eb	iTz	be	-	-	-
grote stern	•	be	ITz	mub	kw	iTz	-
grutto	-	-	-	-	ge	iT	-
huismus	-	-	-	-	-	-	a
huiswaluw	-	ge	T	a	-	-	-

¹ hierover is m.i. discussie mogelijk, omdat dergelijke soorten in NI niet op de Rode Lijst staan (het is altijd een combinatie van afnemen en zeldzaamheid); hierdoor zou de selectie van aandachtsoorten voor NI en VI te veel kunnen verschillen, waardoor effecten op niet op een vergelijkbare grondslag worden beoordeeld

soort	VR	Ned.+Vlaand.			alleen NI.		alleen VI
	(B1) (EU)	RL (NI)	itz ⁰ (NI)	RL (VI)	RL (NI)	itz ⁰ (NI)	RL (VI)
ijsvogel	•	be	ITZ	kw	-	-	-
kerkuil	-	be	iTz	kw	-	-	-
kleine zilverreiger	•	nb	I	-	-	-	-
				/nvt			
kluut	•	tnb	Iz	kw	-	-	-
kneu	-	-	-	-	ge	T	-
kwak	•	eb	TZ	z	-	-	-
nachtegaal	-	-	-	-	-	-	kw
oeverzwaluw	-	kw	Tz	be	-	-	-
paapje	-	be	Tz	mub	-	-	-
patrijs	-	kw	iTz	kw	-	-	-
pijlstaart	-	be	TZ	z	-	-	-
porseleinhoen	•	kw	Itz	be	-	-	-
rietgors	-	-	-	-	-	-	a
rietzanger	-	kw	Tz	be	-	-	-
roerdomp	•	eb	ITZ	mub	-	-	-
roodborsttapuit	-	be	Tz	be	-	-	-
scholekster	-	-	-	-	tnb	I	-
snor	-	be	iTz	mub	-	-	-
spreeuw	-	-	-	-	-	-	a
sprinkhaanzanger	-	tnb	iz	kw	-	-	-
steenuil	-	-	-	-	kw	itz	-
strandplevier	-	be	Tz	mub	-	-	-
tapuit	-	be	Tz	mub	-	-	-
torenvalk	-	-	-	-	kw	tz	-
tureluur	-	ge	iT	be	-	-	-
veldleeuwerik	-	ge	iT	a	-	-	-
visdief	•	kw	ITz	be	-	-	-
wielewaal	-	-	-	-	-	-	kw
zomertaling	-	be	Tz	mub	-	-	-
zwartkopmeeuw	-	ge	Z	z	-	-	-

Bijlage 9 Aandachtssoorten niet-broedende (water)vogels voor het Nederlandse deel van het studiegebied

Selectiecriteria:

- Soort is kwalificerend voor SBZ Westerschelde op grond van de Vogelrichtlijn (staat op bijlage 1 of komt in de periode voor in drempeloverschrijdende aantallen (1% criterium)) óf
- Soort is doelsoort voor het Natuurdoeltype 2.16 (begeleid natuurlijk estuarium) én voldoet aan een of meer 'itz' criteria als niet-broedvogel (categorieën 1 t/m 5).

soort	VR (B1)	1% SBZ W'schelde	doelsoort NDT 2.16	itz ¹⁻⁵	wordt geteld (j/n)
(arctische) bonte strandloper	-	.	a	Iz ²	j
blauwe kiekendief	.	-	a	IT	n
(toendra)rietgans	-	-	a	I ⁴	j
aalscholver	-	-	-	iz ¹⁻³	j
bergeend	-	.	a	iz ³⁻⁵	j
bontbekplevier	-	.	-	-	j
brandgans	.	-	a	Iz ⁴	j
bruine kiekendief	.	-	a	Iz	n
drieteenstrandloper	-	.	-	-	j
dwergstern	.	-	a	ITz	n
engelse kleine mantelmeeuw	-	-	a	iz ^{2,3}	n
goudplevier	.	-	a	Iz	j
grauwe franjepoot	.	-	a	I	n
grauwe gans	-	.	a	iz ³⁻⁵	j
grauwe kiekendief	.	-	a	ITz	n
grote zaagbek	-	-	-	iz ⁴	j
grote stern	.	-	-	ITz ^{2-3,5}	j
grutto	-	-	-	it ²⁻³	j
kanoet (groenlandse)	-	-	a	Iz ²⁻⁵	j
kemphaan	.	-	-	ITz	j
kleine mantelmeeuw	-	-	a	iz ^{2,3}	j
kleine rietgans	-	-	-	iz ³⁻⁴	j
kleine zilverreiger	.	-	va	I	j
kleine zwaan	.	-	-	I	j
kluut	.	.	va	Iz	j
kolgans	-	-	a	I ⁴	j
lepelaar	.	.	va	Iz	j
morinelplevier	.	-	a	I	n(?)
nonnetje	.	-	-	Iz ⁴	j
noordse stern	.	-	va	ITz	n
parelduiker	.	-	-	I	n
pijlstaart	-	.	-	-	j
roodkeelduiker	.	-	-	I	n
rosse grutto	.	-	a	Iz	j
rotgans	-	-	a	Iz ³⁻⁵	j
scholekster	-	.	va	I ²⁻⁴	j
slechtvalk	.	-	a	Iz	n
smelleken	.	-	a	I	n
smient	-	.	-	-	j

soort	VR (B1)	1% SBZ W'schelde	doelsoort NDT 2.16	itz ¹⁻⁵	wordt geteld (j/n)
stormmeeuw	-	-	a	I ²⁻⁴	j
toppereend	-	-	a	Iz ⁴	j
tureluur	-	.	va	itz ²⁻⁴	j
visdief	.	-	va	ITz	n
wulp	-	.	a	Iz ²⁻⁴	j
zilverplevier	-	.	a	iz ^{3,5}	j

- VR B1: komt voor op bijlage 1 van de Vogelrichtlijn
- 1% SBZ Westerschelde: komt voor in drempeloverschrijdende aantallen (1% norm)
- Doelsoort volgens Bal e.a. (2001): NDT 2.16 = begeleid natuurlijk estuarium. v: het type wordt gebruikt voor de voortplanting (het stadium van ei, larve of onvolwassen dier); a: het type wordt gebruikt voor activiteiten van het volwassen dier (voedsel zoeken, slapen, schuilen e.d.); vetgedrukt zijn de soorten waarvoor het NDT van groot belang is.
- itz criteria: i-soort: soorten waarvoor Nederland, international gezien, een relatief grote betekenis heeft voor het behoud; t-soort: soort vertoont in Nederland een dalende trend; z-soort: soort is in Nederland zeldzaam; cijfercodes in superscript geven aan voor welk deel van de jaarcyclus Nederland internationaal belangrijk is: 0=broeden, 1=overzomereren, 2=nazomerrui, 3=najaarsdoortrek/opvetten, 4=overwinteren, 5=voorjaarstrek/opvetten. Hoofd- en kleine letters geven de mate aan waarop soort op betreffend criterium scoort (hoofdletter=sterke mate, kleine letter=mindere mate).

Bijlage 10Aandachtssoorten niet-broedende (water)vogels voor het Vlaamse deel van het studiegebied

In Vlaanderen bestaan geen specifieke lijsten voor niet-broedvogels. Voor de selectie van aandachtssoorten niet-broedvogels is daarom, naast Bijlage 1 van de Vogelrichtlijn en de aanwijzingen voor de Vogelrichtlijn gebruik gemaakt van de doelsoorten lijst in het (Nederlandse) Handboek Natuurdoeltypen (Bal e.a., 2001).

Selectiecriteria:

- Soort is kwalificerend voor de SBZ 3.5 (Durme en de Middenloop van de Schelde) of 3.6 (Schorren en polders van de Beneden-Schelde) op grond van de Vogelrichtlijn (staat op bijlage 1 of komt voor in drempeloverschrijdende aantallen (1% criterium)) óf
- Soort is doelsoort volgens het Handboek Natuurdoeltypen (Bal e.a., 2001) én voldoet aan een of meer 'itz' criteria als niet-broedvogel (categorieën 1 t/m 5).

soort	VR (B1)	1% SBZ 3.5 of 3.6	doelsoort NDT	itz ¹⁻⁵
aalscholver	-	-	.	iz ¹⁻³
bergeend	-	.	.	iz ³⁻⁵
blauwe kiekendief	.	-	.	IT
bonte strandloper	-	-	.	Iz ²
bosruiter	.	-	.	I
brandgans	.	-	.	Iz ⁴
bruine kiekendief	.	-	.	Iz
dwergmeeuw	-	-	.	iz ²⁻³
dwergstern	.	-	.	ITz
goudplevier	.	-	.	Iz ^{2-3,5}
grouwe gans	-	.	.	iz ³⁻⁵
grote stern	.	-	.	ITz ^{2-3,5}
grote zaagbek	-	-	.	iz ⁴
grote zilverreiger	.	-	.	Iz
grutto	-	-	.	it ²⁻³
ijsvogel	-	-	.	ITZ
kanoet	-	-	.	Iz ²⁻⁵
kemphaan	.	-	.	ITz
kleine mantelmeeuw	-	-	.	iz ²⁻³
kleine rietgans	-	-	.	iz ³⁻⁴
kleine zilverreiger	.	-	.	I
kleine zwaan	.	-	.	I
kluut	.	-	.	Iz

soort	VR (B1)	1% SBZ 3.5 of 3.6	doelsoort NDT	itz ¹⁻⁵
kolgans	-	.	.	I ⁴
krakeend	-	.	-	-
kuifduiker	.	-	.	I
kwartelkoning	.	-	.	ITZ
morinelplevier	.	-	.	I
nonnetje	.	-	.	Iz ⁴
parelduiker	.	-	.	I
pijlstaart	-	.	.	TZ
porseleinhoen	.	-	.	ITZ
rietgans (taiga en toedndra)	-	.	.	I ⁴
roerdomp	.	-	.	ITZ
roodkeelduiker	.	-	.	I
rosse grutto	.	-	.	Iz ²⁻⁵
rotgans	-	-	.	Iz ³⁻⁵
scholekster	-	-	.	I ²⁻⁴
slechtvalk	.	-	.	Iz
slobeend	-	.	-	-
tafeleend	-	.	-	-
tureluur	-	-	.	itz ²⁻⁴
velduil	.	-	.	ITZ
visarend	.	-	.	I
visdief	.	-	.	ITz
wilde zwaan	.	-	.	I
wintertaling	-	.	-	-
zeearend	.	-	.	I
zwarte stern	.	-	.	ITz ²⁻³

- VR B1: komt voor op bijlage 1 van de Vogelrichtlijn;
- 1% SBZ 3.5 of 3.6: komt in betreffende SBZ's voor in drempeloverschrijdende aantallen (1% norm);
- Doelsoort volgens Bal e.a. (2001)
- itz criteria: i-soort: soorten waarvoor Nederland, international gezien, een relatief grote betekenis heeft voor het behoud; t-soort: soort vertoont in Nederland een dalende trend; z-soort: soort is in Nederland zeldzaam; cijfercodes in superscript geven aan voor welk deel van de jaarcyclus Nederland internationaal belangrijk is: 0=broeden, 1=overzomereren, 2=nazomerrui, 3=najaarsdoortrek/opvetten, 4=overwinteren, 5=voorjaarstrek/opvetten. Hoofd- en kleine letters geven de mate aan waarop soort op betreffend criterium scoort (hoofdletter=sterke mate, kleine letter=mindere mate).

Bijlage 11 Aandachtsoorten Overige (terrestrische) zoogdieren

Selectiecriteria:

- De soort komt voor op bijlage 2/4 van de Habitatrichtlijn óf
- is doelsoort volgens Bal e.a. (2001), óf
- komt voor op Nederlands/eVlaamse Rode lijst, én
- komt voor in het Schelde-estuarium (Welleman en Dekker, 2001; Hostens e.a., 1996; Maes e.a., 2003) én
- effecten van maatregelen zijn niet uit te sluiten.

Nederland:

aandachtssoort	status		
	HR	RL	itz
waterspitsmuis	-	KW	Tz
veldspitsmuis	-	GE	iZ
watervleermuis	B4	-	I
meervleermuis	B2/4	-	I
gewone dwergvlrm.	B4	-	I
ruige dwergvleerm.	B4	-	I
rosse vleermuis	B4	-	It
laatvlieger	B4	-	I
dwergmuis	-	-	I

Vlaanderen:

Aandachtsoort	Status		
	HR	RL	ltn
veldspitsmuis		Zeldzaam	-
waterspitsmuis		Bedreigd	-
baardvleermuis	B4	Vermoedelijk bedreigd	Be, Bo
gewone dwergvleermuis	B4	-	Bo
franjestaart	B4	Vermoedelijk bedreigd	Be, Bo
gewone grootoorvleermuis	B4	Vermoedelijk bedreigd	Be, Bo
ingekorven vleermuis	B2	Ernstig bedreigd	Be, Bo
laatvlieger	B4	Momenteel niet bedreigd	Be, Bo
meervleermuis	B4		Be, Bo
rosse vleermuis	B4	-	Be, Bo
ruige dwergvleermuis	B4	Vermoedelijk bedreigd	Bo, Be

watervleermuis	B4	-	Be, Bo
----------------	----	---	-----------

BE= Conventie van Bern

BO= conventie van Bonn